Kontakt

MEDLEMSBLAD FOR
STIFTELSEN RETTFERD
FOR TAPERNE - SEPTEMBER 2015

Stort portrettintervju med avtroppende tapergeneral Ola Ødegaard **Side 4-7**

Leder: Arne Mellerud

En ildsjel slipper taket i taperforeningen

Dette er sannsynligvis det siste nummer av ”*kontakt*” som vår kjære Ola har ansvaret for. Vi nærmer oss også et Landsmøte som blir en avslutning på Olas lange og flotte innsats for mennesker som har hatt en vanskelig barndom og ungdomstid.

Ola var gründeren og ildsjelen som startet Taperforeningen i 1993. Ola hadde selv en vanskelig barndom og mange vonde opplevelser både fra hjemmet og de institusjoner han ble sendt til. Neppe noen andre hadde bedre forutsetninger for å starte og gjennomføre det omfattende hjelpearbeid som Ola har gjort gjennom Taperforeningen i 22 år.

Ola er viden kjent for sitt pågangsmot og har aldri tatt et nei for et nei når han har visst at han har kjempet en sak for noen som er urettferdig behandlet. Det er ingen overdrivelse og si at Ola gjennom 22 år har vært selve Taperforeningen og vi som har fulgt Ola gjennom mange år vet at han nyter den største respekt over alt han kommer.

Olas innsats og påvirkning av ordførere, fylkesmenn, regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter har utløst ordninger som har gitt nærmere 2500 mennesker økonomisk oppreisningsvederlag på 370 millioner kroner, som en erkjennelse av at urett er begått.

Ola utrykker selv: ”Når en ser tilbake på 22 år så er det min forståelse at taperforeningen har utført en stor og viktig samfunnsoppgave ved å hjelpe taperne til et mer verdig liv. ***”Ønske om å lykkes må være større enn frykten for å mislykkes”.***

Som erkjennelse for sin innsats har Ola mottatt en rekke utmerkelser der ***HM Kongens Fortjenestmedalje i Gull*** nok rager høyest.

Mange spør seg hva skjer med Taperforeningen nå når Ola trekker seg tilbake?

Til det er å si at det solide byggverk som Ola har ledet oppbyggingen av har alle muligheter til å leve videre. Ola vil nok, selv om han ikke lenger blir aktiv i driften av foreningen, følge utviklingen med argusøyne.

Utviklingen i samfunnet ser heller ikke ut til at Taperforeningen skal bli uten arbeidsoppgaver med det første.

Taperforeningen har tatt mål av seg til å fortsette innsatsen i arbeidet mot fattigdom. Å intensivere arbeidet for å stoppe mobbing og frafall i skolen og således forhindre at mange blir skoletapere står også på Taperforeningens dagsorden.

Foreningen arbeider også for at myndighetene skal innrømme oppreisningsvederlag til ***”internatbarna i Finnmark” og til ”kysthospitalbarna”*** Begge disse grupper har Ola kjempet for i mange år og arbeidet blir nå videreført av den nye generalsekretæren og staben ved kontoret på Dokka.

Det er vanskelig med få ord å få gitt Ola det skussmål han fortjener når han nå trekker seg tilbake. Det vi kan håpe på er at han nå, etter sin store innsats i Taperforeningen, vil få mange fine år sammen med sin Kjære Anne Marie som har vært hans sterke støttespiller gjennom hverdagen. Kanskje kommer det også mer fra Ola når han nå får funnet seg til rette i sin nye tilværelse som pensjonist?

Innhold:

1 Forside
2 Leder
3 Kysthospitalbarna
4 - 5 Taterutvalget
6 Internatbarna
7 - 15 Portrettintervju med Ola
16 Ny nettside / Mobbesaken

Forsidefoto: Per Heimly

Gjennomslag i revidert nasjonalbudsjett for Kysthospitalbarna!

Stiftelsen Rettferd for taperne er svært glade over å ha fått gjennomslag på vegne av Kysthospitalbarna i revidert nasjonalbudsjett. - Vi har jobbet med Kysthospitalbarna-saken siden 2003, og mener håper nå at det endelig kommer på plass en oppreisning også for disse personene. Vi retter en stor takk til KrF og Hans Olav Syversen spesielt for engasjementet i saken, sier Ola Ødegaard.

Stiftelsen Rettferd for taperne har jobbet med Kysthospitalbarnas sak siden 2003, og der er avholdt møter med flere stortingsrepresentanter og statsråder uten at dette har medført at Kysthospitalbarna har fått innvilget rettferdsvederlag fra staten. Saken har videre vært behandlet i Stortinget flere ganger. - Nå ser vi frem til en god dialog med regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, uttaler generalsekretær i Stiftelsen Rettferd for taperne Tor Bernhard Slaathaug.

Avtalen om revidert nasjonalbudsjett mellom Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet sier følgende om Kysthospitalbarna:

”Flertallet vil vise til de alvorlige forhold som barn innlagt ved Kysthospitalet i Tromsø på 50-tallet ble utsatt for. Barn med tuberkulose ble i behandlingen lagt i gips og i lange perioder tvunget til å ligge fast i sine senger, og flere har rapportert om svært alvorlig svikt i omsorgen de mottok – ikke bare i den medisinske behandlingen, men også fysisk og psykisk mishandling.

Flertallet viser til i 2005 hadde 49 tidligere pasienter søkt om billighetserstatning for mangelfull eller feil medisinering. 18 søkere fikk innvilget billighetserstatning som varierte fra 50000 til 150000 kroner. Alle andre fikk avslag. Flertallet viser til at det har vært ytret ønske fra enkelte om at det bør etableres en særskilt tilpasning av rettferdsvederlagsordningen for

Sanatoriebarna (herunder Kysthospitalbarna) tilsvarende den tilpasningen som ble gjort for barnehjemsbarna (St.meld. 24 (2004-2005)). Flertallet viser til at Justisdepartementet i 2013, under forrige regjering, gjorde en prinsipiell gjennomgang av rettferdsvederlagsordningen i 2013. Det ble der konkludert med at rettferdsvederlagsordningen slik den nå er, bør beholdes og at det ikke

er nødvendig å opprette tilpassede ordninger for særskilte søkergrupper jf. Prop 1 S (2013-2014). Flertallet har sympati for barna ved Kysthospitalet som ble utsatt for grov omsorgssvikt, og ikke har fått noen erstatning. Flertallet erkjenner imidlertid at en særskilt erstatningsordning for denne gruppen kan være problematisk; å etablere særordninger for enkeltgrupper er uheldig, da det gir risiko for forskjellsbehandling, er lite forutsigbart og reiser problemer med avgrensninger. Flertallet viser forøvrig til at en samlet helse- og omsorgskomité i Innst. S. nr. 191 (2007-2008) påpekte at ” Slik komiteen ser det, står Billighetsutvalget fritt til også å vurdere anførsler om omsorgssvikt og/eller overgrep.”

Flertallet mener likevel regjeringen bør gjøre en vurdering av spørsmålet som ble behandlet av den forrige regjeringen, jmf. Prop 1 S (2013-14), for å se om de vil støtte seg på de samme vurderinger som der ble gjort.

Flertallet vil også anerkjenne den innsats foreningen Rettferd for taperne har gjort for å skape oppmerksomhet om denne gruppen.”

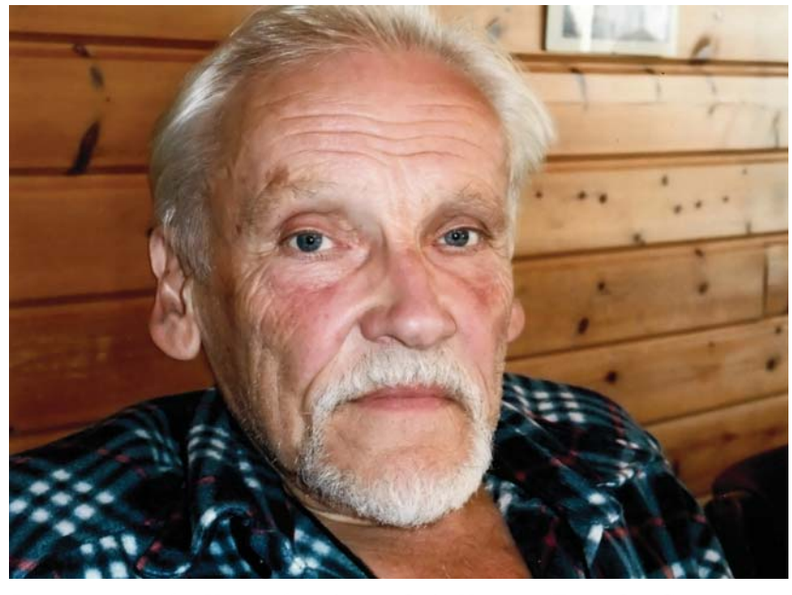

Leder av styret for Kysten-foreningen, Stein Nordby. (Foto: Ola Ødegaard)

Taterne utsatt for store overgrep

Av Ola Ødegaard

Taterne ble utsatt for store overgrep. Det er konklusjonen etter Knut Vollebæk store rapport om situasjonen for taterne i Norge etter 1945. "De som skulle hjelpe oss, hjalp oss til undergang" sa tateren Holger Gustavsen under høringen etter at Knut Vollebæk hadde lagt frem sin omfattende rapport om taterne. Det skjedde mandag 1.juni i Universitets aula, som for anledning var fylt opp med tatere, og hvor kommunalminister Jan Tore Sanner mottok rapporten på vegne av regjeringen.

Utvalget som har vært ledet av tarer og romanifolket,- kom med omfattende kritikk av myndighetenes behandling av romanifolket og taterne. Holger Gustavsen som er leder av Taternes landsforening, har sittet som medlem av ressursgruppe. Han sier at det var myndighetene og kirken som sto for de største overgrepene.

Knakket på dørene

Gustavens oppvekst var preget av at familien reiste land og strand rundt og knakket på dørene. De var handelsreisende over store deler av landet. - Livet var preget av både solskinnsdager og sorg. Vi måtte jobbe mye og hardt, men vi hadde de samme reiserutene og var avhengige av et godt forhold til bygdefolket, sa Holger Gustavsen.

- Barn av tatere ble tatt fra foreldrene og sendt på barnehjem eller fosterhjem. Ofte lå det økonomiske interesser i dette. Mange ble billig arbeidskreft på gårdene . De ble utnyttet som gratis arbeidshjelp på gårdene. Det var det reneste slavearbeid, sa Holger Gustavsen til Dagsavisen.

- Ny identitet

Taterne fikk nye navn og ble nektet å ha kontakt med sine foreldre og familien. Mange tatere ble fratatt sin identitet og fikk aldri vite om opphavet sitt, forteller Gustavsen. Under høringen den andre dagen kom det frem alvorlige anklager mot kirken. Jan Tore Sanner beklaget sterkt overgrepene som ble begått mot taterne. Kommunalministeren beklaget meget sterkt de lidelser taterne ble utsatt bor.

- Rapporten er viktig fordi det er nødvendig å kjenne fortida for å kunne forstå nåtida, sa Jan Tore Sanner. Det er nødvendig å ta et oppgjør med fortida for å kunne bygge tillit for framtida, sier Sanner. Han sier han ser fram til å lese rapporten, selv om det kan bli vondt å lese rapporten. Det skal bli interessant å sette oss inn i hva som skjedde med taterne, og se å vurdere de tiltak som Vollebækutvalget foreslår, sa kommunalminister Jan Tore Sanner.

Erstatning

Utvalgsmedlem Johanne Berrgkvist tok opp spørsmålet om erstatning og oppreisning. - 20.000 kroner for et ødelagt liv er ikke nok , sier hun. Staten og kirken har vedgått sitt ansvar, og kommet med undskyldninger, men taterne mener budskapet har vært for lavmælt og bortgjemt,mener taterne. - De som skulle hjelpe oss ble vårt undergang, sier taterne.

- Vi har foreventninger om å få erstatning sa Kim Karlsen, lederen av Romamifolkets landsforbund. Beløperne i erstatningen er alt for små, og vi har også sett at taterne ikke er blitt trodd. Nå håper vi at Vollebæks rapport skal ende opp med et betydelig størst oppreisning, sa Jim Karlsen blant annet.

-Utvalget forstår frustrasjon, og mener staten har ansvar for at ulikhetene fjernes.

Kongens undskyldning

Taterne/ramanifolket ser gjerne at Kong Harald beklager statens behandling av taterne-gruppene. Regjerningen beklager det som har rammet taterne, men de sier at det vel være veldig fint om Kong Harald gjør det samme. De ønsker at kongen trer frem og beklager den årelange diskrimineringen og de mange overgrepene. Kommunaldepartementet skal nå sende Vollebækrapporten ut på høring, og de vil senere gå til Stortinget med sine forslag til en forsoning mellom staten og taterne og Romanifolketr.

Statssekretær Anne Karin Olli i Kommunaldepartementet beklaget statens behandling av taterne. (Foto: OLa Ødegaard(

Lederen av utvalget som la fram resultatet av rapporten om taterne, Knut Vollebæk (Foto:Ola Ødegaard)

Viktig møte med ”Internatbarna”

Formålet med besøket og turen til Kautokeino torsdag 9.april var å møte representanter for ”Internatbarna” og deres talsmann Helge Mortensen.

I løpet av det drøyt to timer lange møte ble det snakket om hvordan Stiftelsen Rettferd for taperne jobber for å få på plass en oppreisningsordning. I tillegg fikk Stiftelsens generalsekretær høre historier fra tiden på internatene fra de rundt 25 oppmøtte representantene for ”Internatbarna”.
Stiftelsen Rettferd for taperne hadde et godt og konstruktivt møte med «Internatbarna» og deres talsmann Helge Mortensen. Vi fikk videre avklart om dette var en sak å jobbe videre med.
Stiftelsen Rettferd for taperne ga en lovnad om å jobbe videre for å få til en oppreisningsordning. - Vi kan dessverre ikke love når det kommer på plass en ordning, eller om det kommer på plass en ordning. Det Stiftelsen Rettferd for taperne derimot vil og kan love, er å jobbe aktivt og målrettet for en oppreisningsordning.
I løpet av turen til Kautokeino møtte Stiftelsen Rettferd for taperne i tillegg Guovdageainnu Lagasradio og NRK Sapmi.

Fra møtet med internatbarna. Foto: Tor Bernhard Slaathaug

Fagblad for Stiftelsen Rettferd for taperne

Ansvarlig redaktør: Ola Ødegaard
Kontingent pr. år: Kr 250.00
Besøksadresse: Storgt 26, 2870 Dokka
Tlf.: 61 11 89 90
Hjemmeside: www. taperne.no
E-post: post@taperne.no
Bankgiro: 2140.05.03009

Sentralstyret: styreleder
Arne Mellerud

Tranberglia 21, 2819 Gjøvik
Tlf: 61 17 10 30
Mobil: 95 18 57 07

Nestleder:
Kjell Henry Lyshaugen
Tlf: 61 25 30 10
E-post: post@hotmail.com

Generalsekretær:
Tor Bernhard Slaathaug
Tlf: 61 11 89 95
Mobil: 46 84 54 10
E-post: slaathaug@taperne.no
Hjemmeside: www.taperne.no

Lay-out og trykk:
Mariendal Trykkeri as, tlf. 95 45 50 00

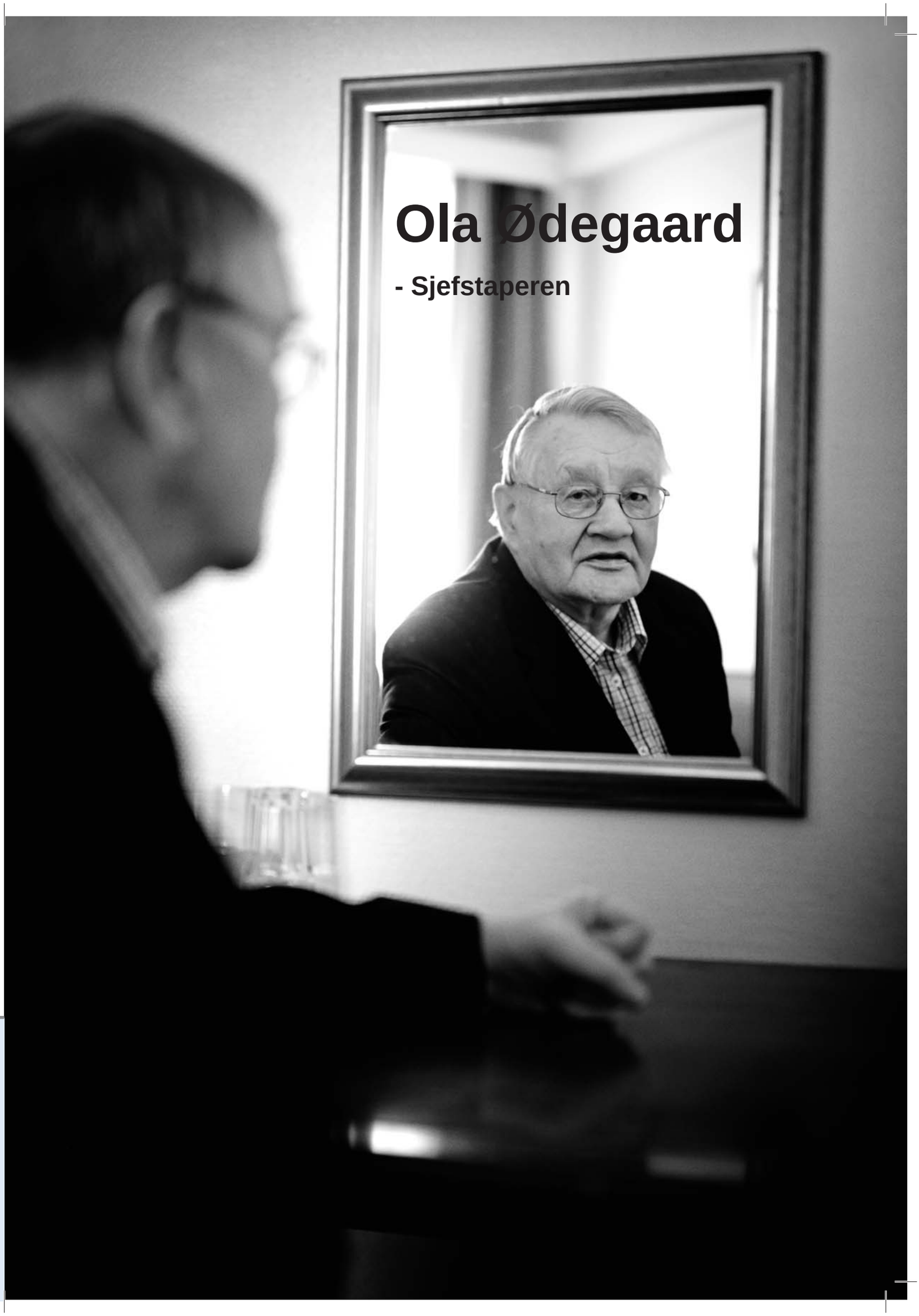

Ola Ødegaard

- Sjefstaperen

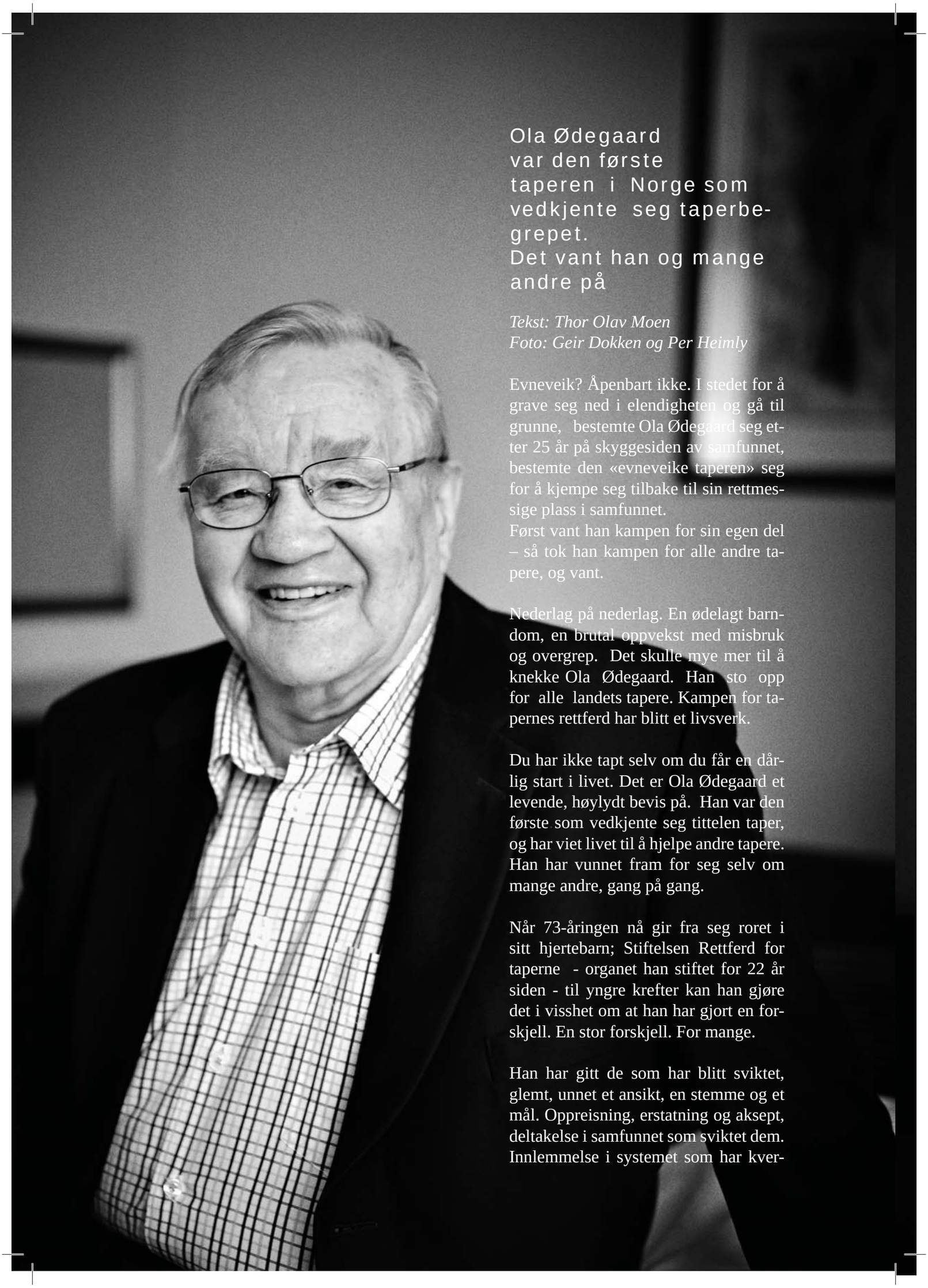

Ola Ødegaard var den første taperen i Norge som vedkjente seg taperbegrepet. Det vant han og mange andre på

Tekst: Thor Olav Moen
Foto: Geir Dokken og Per Heimly

Evneveik? Åpenbart ikke. I stedet for å grave seg ned i elendigheten og gå til grunne, bestemte Ola Ødegaard seg etter 25 år på skyggesiden av samfunnet, bestemte den «evneveike taperen» seg for å kjempe seg tilbake til sin rettmessige plass i samfunnet.
Først vant han kampen for sin egen del – så tok han kampen for alle andre tapere, og vant.

Nederlag på nederlag. En ødelagt barndom, en brutal oppvekst med misbruk og overgrep. Det skulle mye mer til å knekke Ola Ødegaard. Han sto opp for alle landets tapere. Kampen for tapernes rettferd har blitt et livsverk.

Du har ikke tapt selv om du får en dårlig start i livet. Det er Ola Ødegaard et levende, høylydt bevis på. Han var den første som vedkjente seg tittelen taper, og har viet livet til å hjelpe andre tapere. Han har vunnet fram for seg selv om mange andre, gang på gang.

Når 73-åringen nå gir fra seg roret i sitt hjertebarn; Stiftelsen Rettferd for taperne - organet han stiftet for 22 år siden - til yngre krefter kan han gjøre det i visshet om at han har gjort en forskjell. En stor forskjell. For mange.

Han har gitt de som har blitt sviktet, glemt, unnet et ansikt, en stemme og et mål. Oppreisning, erstatning og aksept, deltakelse i samfunnet som sviktet dem. Innlemmelse i systemet som har kver-

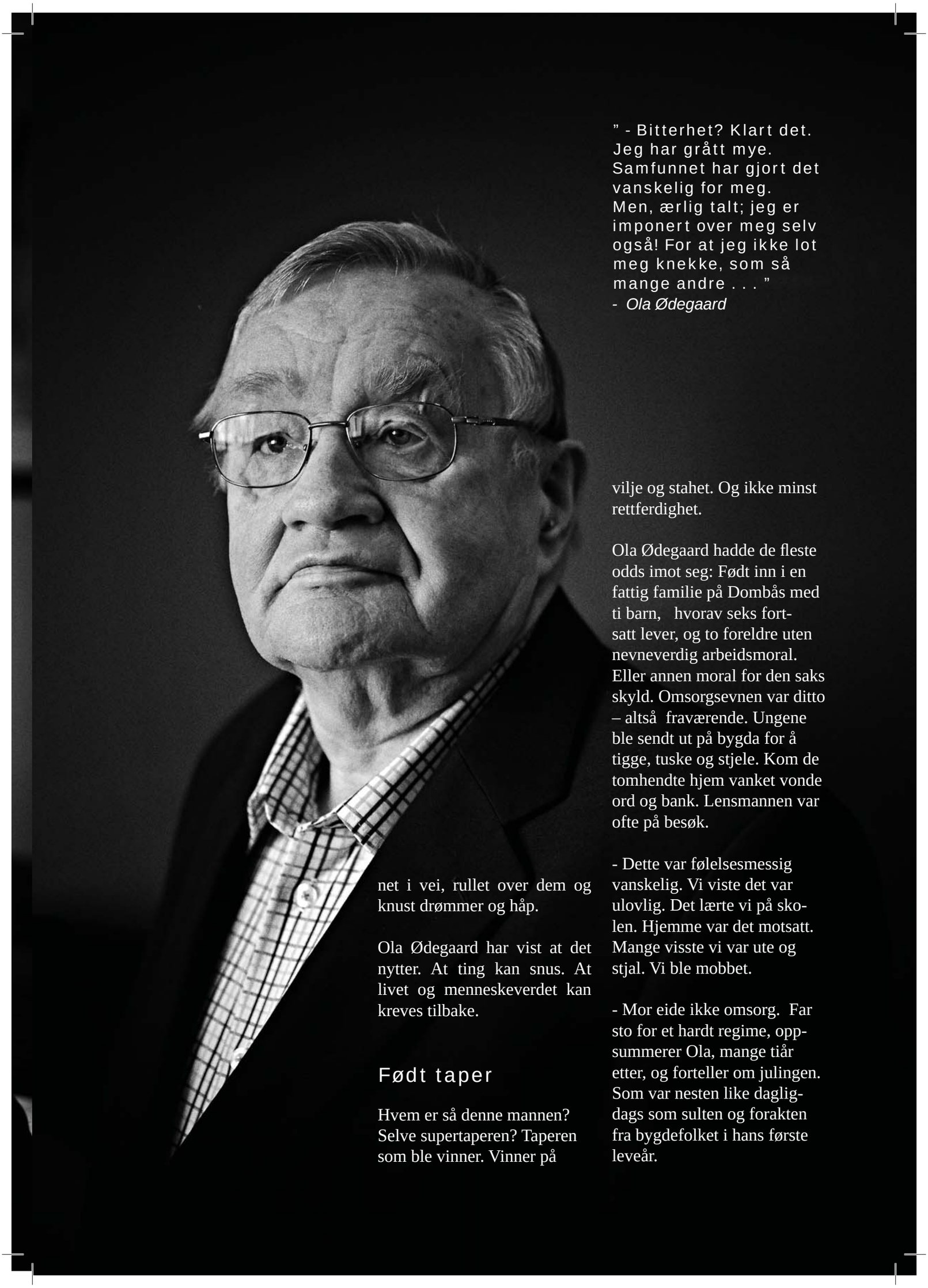

” - Bitterhet? Klart det. Jeg har grått mye. Samfunnet har gjort det vanskelig for meg. Men, ærlig talt; jeg er imponert over meg selv også! For at jeg ikke lot meg knekke, som så mange andre . . . ”
- *Ola Ødegaard*

net i vei, rullet over dem og knust drømmer og håp.

Ola Ødegaard har vist at det nytter. At ting kan snus. At livet og menneskeverdet kan kreves tilbake.

Født taper

Hvem er så denne mannen? Selve supertaperen? Taperen som ble vinner. Vinner på vilje og stahet. Og ikke minst rettferdighet.

Ola Ødegaard hadde de fleste odds imot seg: Født inn i en fattig familie på Dombås med ti barn, hvorav seks fortsatt lever, og to foreldre uten nevneverdig arbeidsmoral. Eller annen moral for den saks skyld. Omsorgsevnen var ditto – altså fraværende. Ungene ble sendt ut på bygda for å tigge, tuske og stjele. Kom de tomhendte hjem vanket vonde ord og bank. Lensmannen var ofte på besøk.

- Dette var følelsesmessig vanskelig. Vi viste det var ulovlig. Det lærte vi på skolen. Hjemme var det motsatt. Mange visste vi var ute og stjal. Vi ble mobbet.

- Mor eide ikke omsorg. Far sto for et hardt regime, oppsummerer Ola, mange tiår etter, og forteller om julingen. Som var nesten like dagligdags som sulten og forakten fra bygdefolket i hans første leveår.

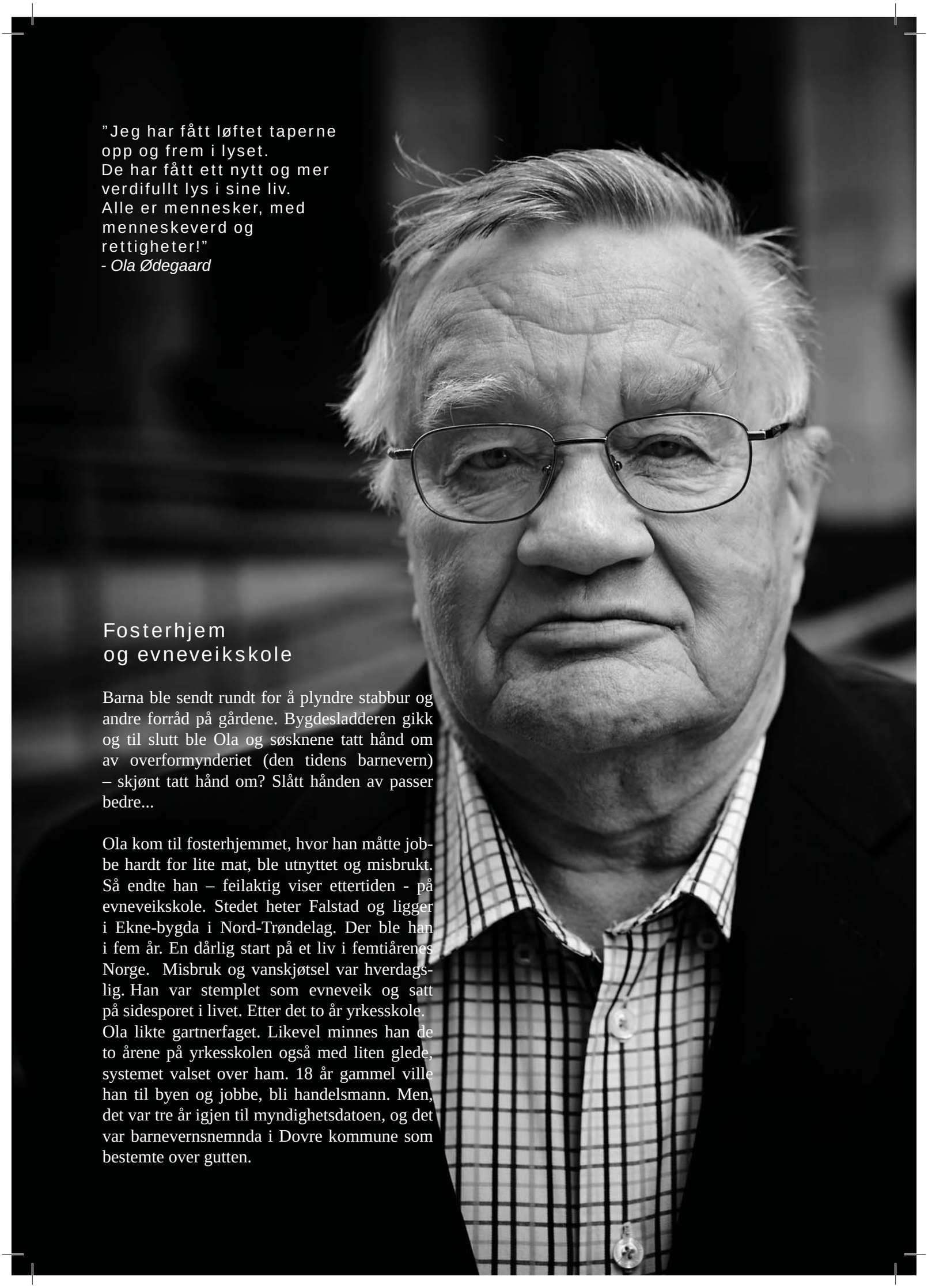

”Jeg har fått løftet taperne opp og frem i lyset.
De har fått ett nytt og mer verdifullt lys i sine liv.
Alle er mennesker, med menneskeverd og rettigheter!”
- Ola Ødegaard

Fosterhjem og evneveikskole

Barna ble sendt rundt for å plyndre stabbur og andre forråd på gårdene. Bygdesladderen gikk og til slutt ble Ola og søsknene tatt hånd om av overformynderiet (den tidens barnevern) – skjønt tatt hånd om? Slått hånden av passer bedre...

Ola kom til fosterhjemmet, hvor han måtte jobbe hardt for lite mat, ble utnyttet og misbrukt. Så endte han – feilaktig viser ettertiden - på evneveikskole. Stedet heter Falstad og ligger i Ekne-bygda i Nord-Trøndelag. Der ble han i fem år. En dårlig start på et liv i femtiårenes Norge. Misbruk og vanskjøtsel var hverdagslig. Han var stemplet som evneveik og satt på sidesporet i livet. Etter det to år yrkesskole. Ola likte gartnerfaget. Likevel minnes han de to årene på yrkesskolen også med liten glede, systemet valset over ham. 18 år gammel ville han til byen og jobbe, bli handelsmann. Men, det var tre år igjen til myndighetsdatoen, og det var barnevernsnemnda i Dovre kommune som bestemte over gutten.

Han ble plassert på en gård, med tungt arbeids med grisene. Ola mistrivdes og skrev brev, understreket at han ikke ville bli grisepasser.
Etter fire måneder ble han hørt, og fikk jobb på et gartneri i Steinkjer. For første gang ble han spurt om eksamenspapirer. Han løy seg ut av det, som han skulle bli vant til. Papirene er på vei, de vil snart bli sendt, løy han, redd for å bli avslørt som «evneveik». Alt han fikk var et brev fra skolebestyreren, uten eksamenspapirer, men med et «lykke til». Ikke stort med andre ord. Urettferdig behandlet og uten skolepapirer sto han der på terskelen til voksenlivet. Han fikk prøve seg i butikken i gartneriet, og trivdes med det. Likte kunder og folk.

Men, i stedet for å la han prøve seg som handelsmann avgjorde igjen barnevernsnemnda videre livsløp for Ola – hagebrukslinja på landbruksskole på Lena på Toten. De 59 andre elevene hadde realskoleeksamen, artium eller flere år med yrkesskoleutdanning. Den 60. eleven, Ola, hadde ikke en gang eksamen fra folkeskolen. Han måtte lyve og late som. Kom seg gjennom på et vis, - selv sier han at han følte seg som en «hvit neger».
Både medelever og lærere lo av ham. Han innså at han ikke kunne fortsette, i tillegg til de faglige problemene, var miljøet elvene mellom hardt og brutalt.

Kom seg vekk

Han skrev brev til barnevernsnemnda, fortalte at han ikke ville danse eter deres pipe mer, pakket og reiste til Oslo. Mot alle odds klarte han å komme seg vekk og i jobb, uten å måtte vise skolepapirene som strengt tatt ga ham et stempel for livet. De var stadig «til kopiering» når han søkte - og fikk – jobb.

En annonse i Dagbladet ga en jobb som «volontør» i Jernvarehandel. Barnevernet fant ham omsider, men sjefen i butikken, Ivar Ellingsen, fikk hele historien, og tok ansvar for ham. Etter hvert henla barnevernet saken. Han var i ferd med å bli handelsmann! Pengene han klarte å legge seg opp brukte han på brevkurs. Regning og skriving. Et blodslit, men: 20 år gammel hadde han eksamenspapirer, og sin første karakter noensinne, i skriving, «meget godt».

- Da følte jeg at jeg var på rett vei, sier Ola Ødegaard.

Evneveik journalist?

Han melte seg inn i partiet Venstre, og ble sekretær etter hvert. Igjen var de etterspurte eksamenspapirene «til kopiering». Ola skrev, og selvtilliten vokste.

I Oslo møtte han flere av de andre tidligere eleven fra Ekne. Det gikk ikke videre bra med noen av dem.

Etter mange år i «systemet», hvor gutta på skolen hadde liten annen trøst å søke enn hos hverandre, og med gjentatt misbruk, både i fosterhjem og fra lærere, så fremsto homofili som naturlig og «riktig» for unge Ola, selv om samfunnet rundt ham fortalte at det var «feil»
- Dermed gjennomlevde den unge mannen som var i ferd med å legge en tapt ungdom bak seg og ta de første skrittene på veien mot et voksenliv en identitetskrise.

Han innrømmer at han de første årene søkte venner blant homofile, for ham var det det naturlige. Han var jo på sett og vis opplært til det. Dårlig samvittighet og aggresjon fulgte. Et oppstykket følelsesliv.

- Jeg var forvirret, følte jeg ikke var normal. Jeg kjente på savn, og viste hele tiden at jeg ønsket meg kone og barn, sier Ødegaard.

Etter hvert begynte han å skrive i aviser. Leserbrev. I Morgenposten, Nordstrandsposten, og Gamle Aker Budstikke. I sistnevnte avis fikk han jobb, og sa opp lagerjobben han hadde fått etter tiden i jernvarehandelen. Det var et slit med mye jobb og lite lønn, - «entusiaster og idealister» sa sjefen. Men Ola jobbet, og lærte. I 1966 søkte, og fikk, han jobb i «Arbeids Rett» på Røros. Uten eksamenspapirer –
de «lå på utskrivingsbyrå» (som vanlig).

I 1967 fortalte han historien sin i Studentersamfunnet i Oslo. Det ble et slags vendepunkt. Arne Skouen deltok aktivt i den pågående debatten om spesialskolene og sammenliknet internatene med
konsentrasjonsleirene.
«Øla Ødegaard kom som sendt fra oven» skrev Skoen om «taperen» som fra talerstolen foran en måpende forsamling og fortalte som sin ***kravling*** mot menneskeverd, språk og skriftspråk, som han selv formulerer det.

Ola og havnet på forsidene i «alle» landets aviser. Ikke problemfritt det heller. Blant annet rettssak etter påstander om at det forekom homofili elevene mellom og mellom voksen og elever på Ekne. Bot på 600 kroner og saksomkostninger på 400 kroner og alle påstander kjent «døde og maktesløse» ble den sørgelige fasisten for Ola Ødegaard. Men han lot seg ikke knekke.

Etter en omflakkende tilværelse, som journalist og avisbestyrer, havnet Ødegaard på Dokka, som bestyrer for Gjøvik-avisa «Samholds» kontor der. Og
der traff han kjærligheten – kona si , Anne Marie, som har vært hans livsledsager siden. Men, kjærligheten traff først i 1977.

Og på Dokka skal de bli...

Selvmordsforsøk

For første gang følte han en ro. Han som hadde levd i kaos nærmest fra fødselen. Han hadde til og med forsøkt et selvmord i 1972. tiltross for jobb i avisa «Fremover» følte han alt gikk feil, og han hadde kommet til et punkt hvor han ikke maktet mer. Han havnet på psykiatrisk avdeling i tre måneder. Der forsøkte han å finne klarhet i hvem han var.

- Jeg fikk pratet ut om ting jeg aldri hadde pratet om med noen før. Jeg hadde godt av det, fikk sortert følelsene, sier han nå.

I 1985 kom den første boken om Ola Ødegaard; «Ingen barndom», ført i pennen av Arvid Møller. I 2002 kom en bok til: «Vinneren «Taperen» som snudde skjebnen». Senere, i 2005, fikk han den første i en av etter hvert lang rekke utmerkelser for sitt arbeid; Kongens fortjenestemedalje i gull. Fem audienser på Slottet har det blitt.

Stiftelsen

I 1993 tok Ola Ødegaard initiativet til taperkongressen på Gjøvik. Mange dømte det til å være en døgnflue. Det ble det ikke. 50 tapere møtte opp. Det ledet til oppstart av Stiftelsen, som hovedsakelig jobber for og med å hjelpe enkeltpersoner overfor privat og offentlig helse- og sosialforvaltning i Norge. Blant det viktigste arbeidet har vært å sørge for billighetserstat-

ning til tidligere barnehjemsbarn og andre grupper og enkeltpersoner som har blitt utsatt for overgrep og mishandling. Blant dem krigsbarna.

De siste årene har samer, som barn ble internert i etterkrigstiden og «Kysthospitalbarna» hatt mye fokus.

Fremover ser Ødegaard for seg at det er viktig å jobbe med og mot de som dropper ut av skolen tidlig.

- De kommer ganske sikkert til å bli de nye taperne, understreker han.

- Kunne vært (enda) verre

Livet fikk etter hvert en annen dimensjon. Det var ikke lett å ta oppgjør med fortiden, men Ola gjorde det. Og kom styrket ut av det. Også. I 19974 fikk han billighetserstatning av staten. Først 15 000 kroner. Det ble etter hvert omgjort til 50 000 av Stortinget.

- Livet kunne blitt enda mye verre. Tenk på mine medelever. En uheldig start på livet kan ødelegge hele livet, sier han.

- Og vi må hele tiden ha argusøyne på Barnevernet, deres fremtreden og diskusjonene rundt barnevern her i landet, sier taper-generalen.

Taperforening – som Stiftelsen alles – har hele tiden har tilhold på Dokka, og har etter en tøff start, blitt en slagkraftig organisasjon. Mest fordi folk vet at Ola selv har vært en taper, og derfor tørr de ta kontakt. Frem til 1998 drev Ola stiftelsen alene. Nå er det fem ansatte og staben, og økonomien er god. Han har blitt pensjonist. Som han sier det: Etter at jobben i Taperforeningen er gjort han han «egentlig ikke noe liv».

- Nå skal jeg endelig få dele livet mitt helt og fullt med min elskede. Hun har vært mye alene imens jeg har jobbet lange dager. Hun har aldri klaget og alltid lagt til rette for mine reiser for stiftelsen.

- Men barn har vi ikke fått, vi har rett og slett ikke kunnet få det. Men vi har hatt et rikt liv sammen, og hun er min klippe.

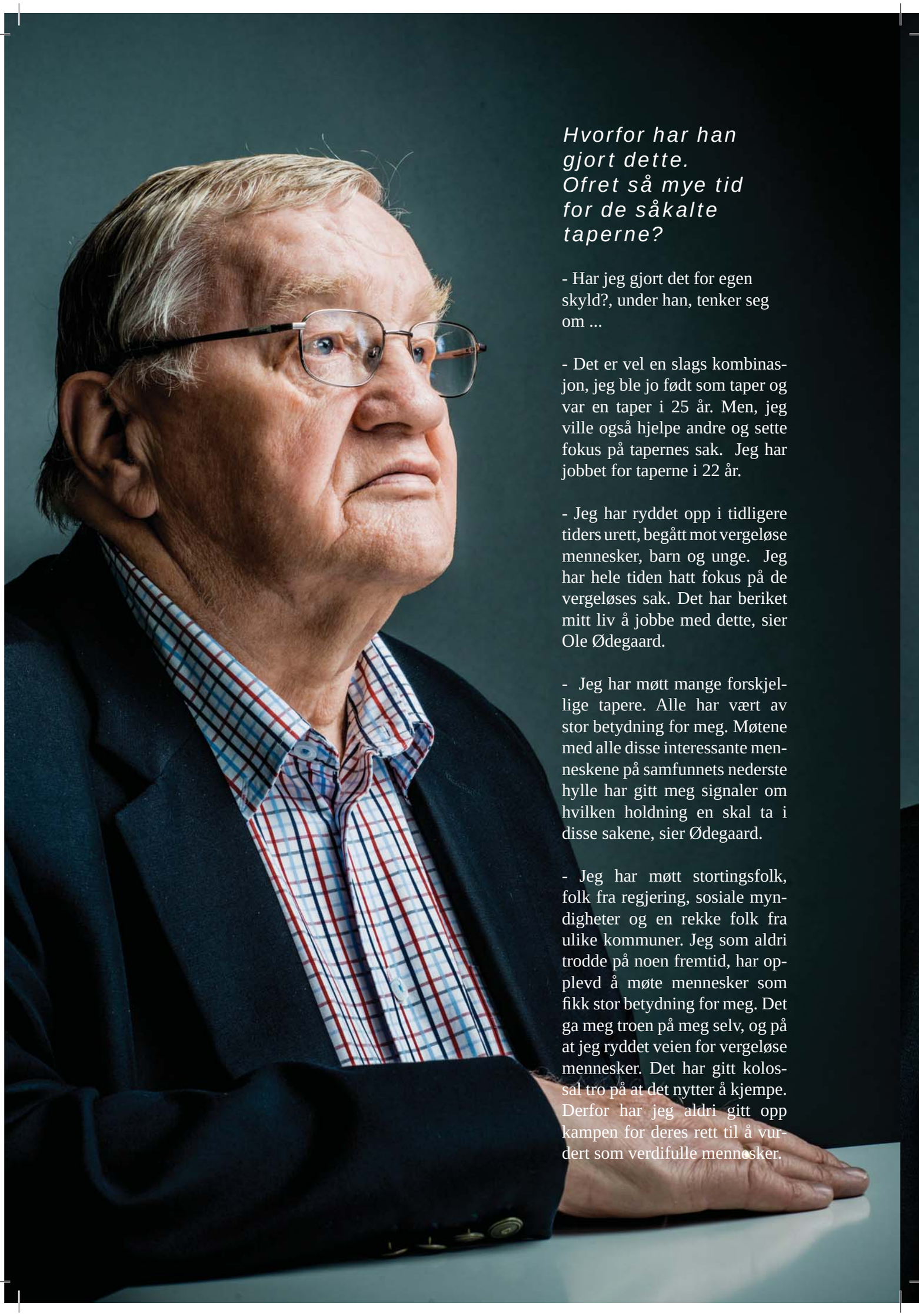

Hvorfor har han gjort dette. Ofret så mye tid for de såkalte taperne?

- Har jeg gjort det for egen skyld?, under han, tenker seg om ...

- Det er vel en slags kombinasjon, jeg ble jo født som taper og var en taper i 25 år. Men, jeg ville også hjelpe andre og sette fokus på tapernes sak. Jeg har jobbet for taperne i 22 år.

- Jeg har ryddet opp i tidligere tiders urett, begått mot vergeløse mennesker, barn og unge. Jeg har hele tiden hatt fokus på de vergeløses sak. Det har beriket mitt liv å jobbe med dette, sier Ole Ødegaard.

- Jeg har møtt mange forskjellige tapere. Alle har vært av stor betydning for meg. Møtene med alle disse interessante menneskene på samfunnets nederste hylle har gitt meg signaler om hvilken holdning en skal ta i disse sakene, sier Ødegaard.

- Jeg har møtt stortingsfolk, folk fra regjering, sosiale myndigheter og en rekke folk fra ulike kommuner. Jeg som aldri trodde på noen fremtid, har opplevd å møte mennesker som fikk stor betydning for meg. Det ga meg troen på meg selv, og på at jeg ryddet veien for vergeløse mennesker. Det har gitt kolossal tro på at det nytter å kjempe. Derfor har jeg aldri gitt opp kampen for deres rett til å vurdert som verdifulle mennesker.

- Endelig fikk jeg rettferdighet!

Med henvisning til Thorbjørn Jagland «Norske hus» mener han mye i samfunnet ikke er ferdigbygget, og at mange tapere fortsatt befinner seg i mørke kjellere.

Skammens historie omtaler han en av de mørke sidene ved Den norske stat, spesialskolene, som først ble nedlagt i 1993.
Falstad ble ondskapens skole, hvor elevene levde i konstant frykt for rektor og lærere.

- Men, understreker han, barna og de unge lever fortsatt i skammens og ondskapens samfunn. Selv har han aldri gitt opp, den ødelagte barndom til tross.

- Jeg er sta, og liker meg i fokus. Etter 25 år i skyggen fant jeg ut at jeg måtte bli åpen.
Noe jeg har vært, og ikke angret på! Jeg har likt meg i lyset, og har på mitt vis kjempet for å ta igjen alle de årene jeg ble fratatt, og hvor samfunnsskyggen fikk være meg selv, på godt og vondt. Jeg har brukt pressen bevist, sier den tidligere journalisten.

Store beløp

Omlag 360 millioner kroner i såkalte billighetserstatninger, erstatning for ødelagt liv, har Stiftelsen Rettferd for taperne bidratt til at tapere, samfunnets ofre, har fått utbetalt. Totalt er rundt 3000 saker behandlet og mellom 2000 og 2500 har gitt oppreisning. Det
typiske problemet er å samle beviser skriftlig – og finne dem, om de finnes.

- Jeg har kjempet mot makta. Jeg ble vinneren. Jeg vant frem. Jeg er på fornavn med stortingsfolk, regjeringsmedlemmer og departementenes byråkrater.

- «Der kommer Ola», sier de i resepsjonen på Stortinget når jeg kommer! Det er langt fra Falstad og dit!

B

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

posten

NORGE P.P. PORTO BETALT

Retur adresse:
Stiftelsen Rettferd for taperne
Storgata 26, 2870 Dokka

Ny nettside, Twitter- og Facebookside!

Vi i Stiftelsen Rettferd for taperne er glade over å kunne ønske deg velkommen til vår nye nettside! Nettsiden, sammen med Stiftelsens Facebook- og Twitter konto, vil være våre viktigste kanaler for kommunikasjon og dialog med verden rundt oss.

Stiftelsen Rettferd for Taperne skal fremstå som en fremtidsrettet stiftelse, og dermed var det både ønskelig og nødvendig med en oppussing av stiftelsens nettside. Vi er godt fornøyd med resultatet!

Stiftelsen Rettferd for taperne har også opprettet en Twitterkonto og en Facebookside. Formålet med dette er å kunne nå ut til alle på en god og enkel måte. Synlighet er viktig. I dagens samfunn foregår mye av synligheten til både private og offentlige institusjoner, bedrifter og organisasjoner via sosiale medier. De to viktigste kanalene innen sosiale medier er for tiden Facebook og Twitter.

Vi er svært fornøyd med utseendet på den nye nettsiden vår, og håper at du som besøker nettsiden opplever den som brukervennlig. Adressen til nettsiden er www.taperne.no

Følg oss gjerne på Twitter og Facebook også. @Taperne og www.facebook.com/taperne!